

Diari d'Andorra

Entrevista, Laura Puigdomènech i Marina Solís, lingüistes

"Els mitjans de comunicació influeixen en la difusió dels models de llengua"

Laura Puigdomènech i Marina Solís han estat premiades amb una beca del Govern que dona suport a l'estudi sobre la "Descripció, anàlisi i adequació del model de llengua als mitjans de comunicació orals"

JOSEP MARIA NADAL

Andorra la Vella, 09/12/2003

Després de redactar a quatre mans el projecte Descripció, anàlisi i adequació del model de llengua utilitzat als mitjans de comunicació orals d'Andorra, les filòlogues Laura Puigdomènech i Marina Solís, tècniques en planificació lingüística al departament de Governació i Relacions Institucionals de la Generalitat de Catalunya i a l'Institut de Sociolingüística Catalana, respectivament, han rebut el suport del Govern amb una beca d'ajut a la investigació, per a un projecte que preveu dissecar el català que es parla en les emissores de ràdio i en la televisió del

Principat, "amb l'objectiu d'arribar a establir unes orientacions sobre el model de llengua que cal emprar, tenint en compte que formen part d'un mitjà audiovisual en què es parla el català nord-occidental."

- Es parla correctament als mitjans de comunicació del Principat?
- "No es tracta de dir si es parla de manera correcta o no. Del que es tracta és de veure si la llengua que s'utilitza en aquest mitjà [la televisió] és l'adequada per a aquest registre, l'audiovisual. Hi ha una gran diferència entre ser correcte i ser adequat: per exemple, algú pot utilitzar correctament la llengua en una conversa usant una gran variació de pronoms febles, i l'article el per lo... Però fixem-nos-hi: amb els nostres amics i familiars no tenim tanta cura pel que fa a la correcció de la llengua, mentre que sí que ho fem quan ens trobem en el que s'anomena àmbits d'ús formal: és a dir, a classe amb el professor, davant el metge o del nostre cap a la feina..."
- Què succeeix?
- "Senzillament, la nostra manera de parlar s'adequa a cada situació. És evident que ningú no diu: 'ara amb els amics parlaré d'una manera i amb el metge d'una altra'. L'adequació de la parla a cada situació és innata en els parlants. De l'estudi de l'adequació de la llengua a les diferents situacions comunicatives se n'encarrega, sobretot, la sociolingüística. De fet, aquesta diferència entre el que és correcte i el que és adequat és una de les bases principals que haurem de tenir en compte a l'hora de definir els aspectes, no solament lingüístics, sinó també els sociolingüístics, de la llengua que s'utilitza en els mitjans de comunicació andorrans."
- I s'hi allunya o s'hi apropa la llengua de la ràdio i la televisió a la del carrer?
- "Hi ha moltes situacions comunicatives que estan regides i caracteritzades per diversos factors: a qui es parla, de què es parla, com s'hi parla... Però les delimitacions entre aquestes situacions comunicatives no són ni clares ni precises, és a dir, que hi pot haver interrelacions. En aquest cas, tant el carrer com els mitjans de comunicació comparteixen l'oralitat, però el to més informal del carrer no és el semiformal o formal que s'hauria d'utilitzar en un mitjà de comunicació audiovisual."
- Andorra és un país poliglòt; al carrer es parla de tot. És el paradís professional per a qualsevol lingüista?
- "És una situació sociolingüística que dona molt de joc, amb tres sistemes educatius, una sola llengua oficial, la presència de canals de televisió catalans, espanyols i francesos, unes relacions interpersonals on pot ser freqüent la tria o el canvi de llengua. Les situacions monolingües, com ara Islàndia o Portugal, no acaben d'interessar del tot als sociolingüistes."
- Hi ha un refrany que diu que la parla és una font de conflictes, perquè sovint no t'entens amb l'interlocutor...
- "Un professor deia que hi ha dos tipus de catàstrofes sociolingüístiques: que tothom callés alhora o bé que tothom parlés alhora. Realment, aquestes dos situacions serien catastròfiques, en termes sociolingüístics. S'ha de saber amb qui es parla, de què es parla, com hi parlarem, quan, davant de qui... Potser en algunes situacions, si tenim en compte aquests aspectes, sí que seria millor que ens mosseguéssim la llengua! En Ramon Llull ja parlava de la veu com del nostre sisè sentit."
- Fins a quin punt pot influir la llengua que es parla en els oients o telespectadors?
- "Els mitjans de comunicació i l'ensenyament són els dos àmbits per excel·lència que contribueixen a la socialització dels individus amb l'establiment i la difusió de models de llengua. Per això, és molt important vetllar pel model de llengua que s'utilitza, sobretot

Andorra
 C4
 E4
 E4
 B5

en els mitjans de comunicació. I per això, també és molt important vetllar per l'adequació d'aquest model, tant en la situació comunicativa en què s'usa com en la varietat lingüística pròpia del territori que s'hi vehicula, que en el cas d'Andorra és el català nord-occidental. "

Imprimir

Tancar